

UCHWAŁA NR XXXI/215/14
RADY GMINY DŁUTÓW

z dnia 25 marca 2014 r.

w sprawie przyjęcia zmian w Gminnym Programie Wspierania Rodziny na lata 2013-2015

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r., poz. 594, poz. 645, poz.1318) oraz art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 135, poz.154, poz. 866) uchwała się, co następuje:

§ 1. Zmienia się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2013-2015, stanowiący załącznik do Uchwały Nr XXVI/182/13 Rady Gminy Dłutów z dnia 18 września 2013 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspieraniu Rodziny na lata 2013-2015, nadając mu brzmienie załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Dłutów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2013-2015

I. WSTĘP

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2013-2015 wyznacza zespół planowanych działań, które mają na celu wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Realizowane w ramach programu zadania koncentrować się będą nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczej.

Rodzina, jako podstawowa komórka życia społecznego jest pierwszym i najważniejszym środowiskiem wychowawczym dziecka, kształtującym jego osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Rodzina jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczaniu dziecka.

Sprawowanie władzy rodzicielskiej polega głównie na opiece i wychowaniu dziecka oraz dbałości o jego prawidłowy rozwój, ochronę zdrowia, umożliwienie edukacji oraz rozwijanie talentów. Powinna ona przede wszystkim chronić interes dziecka oraz realizować w praktyce zasadę ochrony jego dobra. Dziecko pozostaje pod władzą rodzicielską do pełnoletności, tj. ukończenia 18 roku życia. Instytucja władzy rodzicielskiej ma służyć przede wszystkim ochronie dobra dziecka. W sytuacji, gdy przez patologię w środowisku rodzinnym, nieudolność wychowawczą rodziców bądź pozostawanie w sytuacji kryzysowej, dobro to jest zagrożone, dziecko powinno być chronione przez władze publiczne.

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny może zagrażać szereg czynników, wśród których istotną rolę odgrywają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną, czyli taką, która nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci i innych członków rodziny oraz pomyślnie rozwiązywać swoich problemów i sytuacji kryzysowych.

Problemy występujące w rodzinach często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Alkoholizm, narkomania, przemoc, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, to główne problemy dezorganizujące życie rodzin, którym często towarzyszy również problem ubóstwa, czy długotrwałego bezrobocia. Są one najczęściej przyczyną niedostosowania społecznego dzieci.

W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi, moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Dlatego, jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań. Rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, pracowników

przychodni medycznych, policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną.

Celem polityki prorodzinnej państwa z punktu widzenia ochrony dobra dziecka jest wspieranie i pomoc ukierunkowana na przezwyciężenie trudności i usamodzielnienie poprzez wskazanie sposobów wyjścia z sytuacji kryzysowej i odpowiednie wsparcie materialne.

Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny wieloproblemowej, należy kierować się zasadą podstawowej roli rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować rodzinę w jej funkcji opiekuńczo - wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić prawidłowe funkcjonowanie. Stąd założeniem Programu jest wsparcie rodziny naturalnej, już na etapie, gdy problemy się zaczynają oraz eliminowanie takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę.

II. PODSTAWA PRAWNA

Gminny program wspierania rodziny w Gminie Dłutów na lata 2013 - 2015 określa zadania własne Gminy wynikające m.in. z:

- 1) ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 135 z późn. zm.),
- 2) ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182, z późn. zm.),
- 3) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.).

III. CEL GŁÓWNY

Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w procesie przywracania ich zdolności do prawidłowego funkcjonowania.

IV. CELE SZCZEGÓŁOWE

Cel szczegółowy nr 1: diagnozowanie i analiza środowisk rodzinnych

Lp.	Działania	Terminy
1.	Wywiad środowiskowy w rodzinie przeżywającej trudności	do 14 dni od otrzymanego zgłoszenia o problemach danej rodziny
2.	praca socjalna polegająca na rozpoznaniu problemów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, zaniedbań względem dzieci oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym, rówieśniczym,	na bieżąco, według potrzeb
3.	konsultacje ze specjalistami w celu sprecyzowania czynników mających wpływ na dysfunkcjonalność rodziny.	na bieżąco, według potrzeb

Cele szczegółowy nr 2: zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny

Lp.	Działania	Terminy
1.	objęcie dożywianiem uczniów szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych na terenie placówek oświatowych	na bieżąco, zgodnie z potrzebami
2.	monitorowanie zagrożeń dot. sytuacji zdrowotnej dzieci poprzez kontakt i współpracę z placówką służby zdrowia na terenie gminy Dłutów;	na bieżąco, zgodnie z potrzebami
3.	zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom będącym w trudnej sytuacji materialnej, zdrowotnej, rodzinnej	na bieżąco, zgodnie m.in.: z ustawą o pomocy społecznej, ustawą o świadczeniach rodzinnych, ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawą o dodatkach mieszkaniowych

Cel szczegółowy nr 3: rozwijanie umiejętności opiekuńczo - wychowawczych rodziny, zapewnienie jej specjalistycznego poradnictwa i wsparcia

Lp.	Działania	Terminy
1.	umożliwienie rodzinom korzystania z pomocy asystenta rodziny, którego zadaniem jest organizowanie pracy z rodziną w miejscu zamieszkania bądź w miejscu wskazanym przez rodzinę;	na bieżąco, według potrzeb
2.	pomoc w dostępie rodzinom przeżywającym trudności do konsultacji i specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, terapeutycznego;	na bieżąco, według potrzeb
3.	pomoc w dostępie rodzinom do poradnictwa prawnego, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego.	na bieżąco, według potrzeb

Cel szczegółowy nr 4: zapobieganie powstaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywania już istniejących

Lp.	Działania	Terminy
1.	systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, nauczycieli, pedagogów szkolnych oraz przedstawicieli innych zawodów kontaktujących się z rodziną, w tym z placówkami służby zdrowia;	na bieżąco, według potrzeb

2.	motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz ograniczenia bądź niwelowania własnych dysfunkcji np. podjęcie terapii leczenia uzależnień - współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punktem Konsultacyjnym, podjęcie terapii dla ofiar oraz sprawców przemocy domowej - współpraca z Policją i Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy;	na bieżąco, według potrzeb
3.	angażowanie rodzin do udziału w projektach, szkoleniach rozwijających umiejętność planowania swojej przyszłości zawodowej i osobistej oraz motywujących do podjęcia pracy;	na bieżąco, według potrzeb
4.	angażowanie i motywowanie rodzin oraz pomoc w dostępie do korzystania ze specjalistycznego wsparcia dla rodziców w celu podniesienia umiejętności opiekuńczo - wychowawczych, wzmocnienia poczucia odpowiedzialności za własną sytuację życiową, dostarczenia wiedzy na temat prawidłowego wypełniania obowiązków rodzicielskich;	na bieżąco, według potrzeb
5.	współpracę z podmiotami, instytucjami działającymi w środowisku lokalnym, w szczególności ze szkołami, policją, placówkami służby zdrowia, oraz sądem w celu poprawy sytuacji rodzinnej pod względem zdrowotnym, materialnym i społecznym.	na bieżąco, według potrzeb

Cel szczegółowy nr 5: dążenie do reintegracji rodzin

Lp.	Działania	Terminy
1.	pomoc rodzinie, z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w odbudowaniu odpowiedniego środowiska wychowawczego z poprawnymi relacjami i rolami, pozwalającymi na powrót dzieci do rodziny naturalnej, przywracanie prawidłowego funkcjonowania rodzin, poprzez wsparcie asystenta rodziny.	na bieżąco, według potrzeb

V. ADRESACI PROGRAMU

Rodziny wychowujące dzieci, zamieszkałe na terenie Gminy Dłutów dotknięte przemocą, problemem uzależnień, zagrożone ubóstwem, przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz rodziny, w których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej.

VI. ŹRÓDŁO FINANSOWANIA

Program ma charakter otwarty i będzie podlegał ewaluacji w zależności od pojawiających się potrzeb i możliwości finansowych gminy.

Środki na realizację Programu będą pochodzić z:

- 1) budżetu gminy Dłutów;
- 2) środków Unii Europejskiej;
- 3) z programów rządowych przeznaczonych na wspieranie rodziny.

VII. REALIZATORZY PROGRAMU

Program będzie realizowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dłutowie we współpracy następującymi instytucjami:

- 1) Sądem Rejonowym w Pabianicach - Wydział Rodzinny i Nieletnich polegającej na współpracy w podejmowaniu działań w zakresie prawa rodzinnego i opiekuńczego;
- 2) Kuratorami sądowymi polegającej na podejmowaniu działań o charakterze wychowawczo - resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym związanych z wykonywaniem orzeczeń sądu oraz podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty;
- 3) Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dłutowie polegającą na zapewnieniu osobom uzależnionym i ich rodzinom oraz ofiarom przemocy w rodzinie dostępu do specjalistycznych form wsparcia, w tym udzielanie pomocy konsultacyjnej i porad w Punkcie Konsultacyjnym funkcjonującym na terenie Gminy Dłutów. Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty;
- 4) Urzędem Gminy Dłutów polegającej na wsparciu działaniach podejmowanych w ramach programów oraz inicjatyw na rzecz rodziny w zakresie kreowania i upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny;
- 5) Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pabianicach, który udziela pomocy i wsparcia w rozwiązywaniu problemów dotyczących rodzin zastępczych oraz rodzin zagrożonych kryzysem dla mieszkańców naszej gminy, m.in.:
  - a) zapewnieniem dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych,
  - b) udzielaniem wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze;
- 6) Zespołem Interdyscyplinarnym ds. przemocy w Dłutowie, który ma za zadanie integrować i koordynować działania wszystkich instytucji i specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz wspierać osoby i rodziny dotknięte problemem przemocy. Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty;
- 7) Komendą Powiatową Policji w Pabianicach w celu zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom i rodzinom na terenie gminy Dłutów oraz podejmowanie czynności w ramach:
  - a) procedury Niebieskiej Karty,
  - b) przeciwdziałanie przestępczości i uzależnieniem wśród dzieci i młodzieży;
- 8) Szkołą Podstawową i Gimnazjum w Dłutowie poprzez realizację szkolnych programów profilaktycznych, edukacyjnych, wychowawczych, oraz wspieranie rodziców i dzieci

w pojawiających się problemach wychowawczych w rodzinach, których sami nie są w stanie rozwiązać. W przypadku występującej przemocy w rodzinie do zadań ww. szkół należy podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty;

- 9) Niepublicznym Zakład Opieki Zdrowotnej „Polmed” w Dłutowie poprzez objęcie mieszkańców gminy opieką zdrowotną i prowadzenie profilaktyki zdrowia. W przypadku podejrzenia wystąpienia przemocy w rodzinie współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym i podejmowaniem czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty.

VIII. WSKAŹNIKI EWALUACJI PROGRAMU

Wskaźnikami osiągnięcia zamierzonych celów szczegółowych będzie analiza następujących danych:

- 1) ilość rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych objętych wsparciem asystentów rodzin;
- 2) ilość rodzin korzystających z porad i konsultacji specjalistów;
- 3) ilość rodzin, które osiągnęły poprawę w funkcjonowaniu, w tym ilość rodzin, które zakończyły pozytywnie współpracę z asystentem.

IX. MONITOROWANIE PROGRAMU

Monitoring programu umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie działań korygujących. Koordynatorem programu jest Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dłutowie. Program ma charakter otwarty, co oznacza, że powinien ewaluować w zależności od pojawiających się potrzeb.

X. SPOSÓB KONTROLI REALIZOWANEGO PROGRAMU

W terminie do dnia 31 marca każdego roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dłutowie przedstawi Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

Sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

XI. PODSUMOWANIE

Gminny Program Wspierania Rodziny zakłada tworzenie sprzyjających warunków do poprawy życia rodzin i dzieci. Niezbędne jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia. Aby osiągnąć zamierzone cele w realizację programu powinny włączyć się aktywne instytucje, placówki i organizacje, które swoimi działaniami wspierają dzieci i rodziny. Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, poczucie bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla dziecka i rodziny.